

Lucie Hlavinková
**GOTTWALDOVA
MUMIE**

motto

Gottwaldova mumie

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Lucie Hlavinková

Gottwaldova mumie – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Lucie Hlavinková
**GOTTWALDOVA
MUMIE**

motto

© Lucie Hlavinková, 2025

Cover illustration © Shutterstock

ISBN tištěné verze 978-80-267-2941-9

ISBN e-knihy 978-80-267-2943-3 (1. zveřejnění, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-267-2944-0 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-267-2942-6 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

Věnováno Radkovi

1954

Iška odjakživa oplývala přebujelou fantazií, ale na to, co si pomalu začínala uvědomovat, jí fantazie nikdy stačit nemohla. Ani v tom nejdivočejším vzepětí představitosti ji nemohlo napadnout, že bude pracovat zrovna tady, na tak prapodivném místě. Nasedla na smluveném rohu ulic do auta, které ji mělo první den do práce dovézt, a dostala od řidiče vstupní průkazku. Na fotografii vypadala ohavně a nebylo divu, vždyť jí před focením vyslychali esenbáci, jako kdyby něco ukradla, přitom se jednalo jen o vstupní pohovor do nového zaměstnání. Teď průkazku pevně svírala a bylo jí úplně jedno, jak na ní vypadá, protože jí v ruce pomalu vlhla potem ze strachu. Auto šplhalo do kopce vstříc světlu a jí se už taky rozjasňovalo.

Bude pracovat v umrlčí komoře.

Bude uklízet u mrtvého těla.

Sloužit mrtvole soudruha Gottwalda jako ti malí služebníci vypálení z hlíny pro faraony v pyramidách, aby je doprovázeli na onom světě, jak kdysi viděla na obrázku v knize o starověkém Egyptě.

Když se přiblížili k velkému památníku se sochou Jana Žižky a obrovským nápisem *Klement Gottwald* z pravého zlata, vyschlo jí v krku. Horečně vzpomínala, co všechno ví o mrtvém Gottwaldovi, ležícím v proskleném

sarkofágu a navštěvovaném hojně školními výpravami a zasloužilými pracovníky všeho druhu.

Prý je nabalzamovaný špatně a rozpadá se. Prý mu paruka neseděla dobře na hlavě a pořád padala, tak jí přibili hřebíkem. Co dál? Honem, myslí! Najednou musela vystupovat.

„Tak a zítra už sama,“ podotkl řidič, zapalující si chvatně cigaretu. Bylo vidět, jakou má na kouření obrovskou chuť, však Išku z auta vypakoval pěkně rychle.

„Abych se bála pokaždé, když půjdu z práce,“ uvázala si Iška šátek, z auta se jí nechtělo. „Po cestě je to hodně zarostlé a v zimě je brzy tma... Aby tady nečíhal nějaký... takový, jak vyskočí z keře... však víte.“

„Jo, tak to se nebojte,“ olízl si rty řidič. „Takoví tady nejsou. Takoví teda ne.“ Kývnul hlavou k ozbrojené strážce a Iška si uvědomila, že tady na Vítkově by případný exhibicionista musel být naprostý blázen, protože by byl nejen obviněn z toho, že ukazuje, co má být skryto, ale ještě že to ukazuje proti socialismu, když to dělá v blízkosti památníku zesnulého vůdce.

S bušícím srdcem vstoupila do ponuré budovy plné mramoru, ve které bude ode dneška pracovat. V hlavě jí pořád znělo: „Musíš všechno skousnout, za ty peníze to stojí. Děláš to pro Josífka.“

Podobná slova ostatně použila i její teta, když jí sdělovala, že díky svému vysoce postavenému manželovi pro ni sehnala neuvěřitelně dobře placenou práci uklízečky, jen Iška tenkrát myslela, že mluví o úklidu nějakého velvyslanectví nebo něčeho podobného. Kolem jejího nástupu byla celá řada tajností a prověřování,

jako kdyby nehledali ženskou na úklid, ale přinejmenším Matu Hari.

Teta Věra u nich byla nedávno na návštěvě.

„Jak na tom teď kluk je?“ probírala se Josífkovými vlásky, světle hnědými po jeho mrtvém otci, a vzdychala. Iška jí chtěla říct, ať toho nechá, protože chlapec všemu ve své tříleté moudrosti moc dobře rozumí a pak se jí bude ptát, proč tetička vydávala ty smutné zvuky, ale kousla se do jazyka a mlčela. Má být tetě za co vděčná! Vždyť už nikoho jiného nemá, jenom ji a strýce Bedřicha. Strýc pracuje na ministerstvu vnitra – co přesně tam dělá, Iška neví, ale je jasné, že je velké zvíře. Pocházel z vesnice a obyčejných poměrů, podobně jako teta Věra, ale byl chytrý a zcela bez zásad. Brzy pochopil, odkud vítr fouká, a vypracoval se. Věra se s ním seznámila už před válkou, poznala, že toho muže čeká velká kariéra za jakéhokoliv režimu, a měla pravdu. Pouze díky nim má Iška bydlení v Praze a teď i tu podivnou práci. Nemůže se zbavit podezření, že teta Věra má vůči ní výčitky svědomí, které nějak souvisejí s její mrtvou maminkou, Věřinou sestrou Blaženou, jenomže nikdy nesebrala odvahu se jí na to zeptat.

„Josífek je na tom teď docela dobře, vid’?“ usmála se Iška na synka. „Je už úplně bez plen, dokonce krásně chodí, koukej, teto.“ Chlapec skutečně udělal několik kroků, než mu nohy opět bezmocně změkly a musel se posadit na zem. Má jakousi záhadnou chorobu související s nervovou soustavou, ale nic bližšího se neví. Hlavně kvůli němu se Iška odhodlala přestěhovat do Prahy. Dělal si naděje, že teta jí sežene nějaké doktory specialisty,

když má strýc tak dobrou pozici, ale to se spletla. Teta Věra pociťuje vůči doktorům nechuť, nevěří jim a ani ji nenapadne nějakého Josífkovi shánět. Iška si sama už několik lékařů oběhala, jenomže všichni nad chlapcem jen krčí rameny. Dítě je chytré a šikovné, ale občas mu nohy a někdy i ruce zhadrovatí a ono se změní v bezmocnou panenku.

„Tak to mám radost,“ přinutila se teta k úsměvu. „Ale možná se ti zdá, že se zlepšil, jenomže do školky ti ho takhle stejně nevezmou. A kdo ti ho bude hlídat, když budeš v práci? Snad ne ta stará ochechule?“ ušklíbla se.

„Myslíš paní Emilku,“ stiskla rty Iška. Jako starou ochechuli označila teta její bytnou. Tedy ženu, do jejíhož nadměrného, krásného bytu byla Iška se synem přidělena péčí svého strýce. Paní byla vdova po vysokém úředníkovi, jenomže té špatné sorty. Té bývalé. Místo aby byla ráda, že ji z Prahy rovnou nevykázali a jenom jí do bytu nasadili podnájemníci, netajila se svým nesouhlasem a na Išku zprvu nahlížela nevráživě.

Išce to bylo strašně trapné, protože když strýce prosila, jestli by nevěděl o nějakém bydlení v Praze, netušila, že ji usadí jako kukačku k cizí ženě do bytu. Snažila se být neviditelná, nepřekážet, skoro ani nedýchat. Byla vděčná, že bydlí v Praze, ale takhle si to opravdu nepředstavovala, i když fantazii má bujnou. Na některé věci, které se teď dějí, zkrátka ani ta nejbujnější představivost nestačí.

* * *

Emílie tu zprávu o nové nájemnici nedokázala rozdychat, i když to samozřejmě mohla tušit. Takové věci se teď dějí...

Byt obývali dlouhá léta se zesnulým manželem, s láskou ho vybavili, uchovávali v něm cennosti po obou jejich rodičích a měli s ním spojeno tolik vzpomínek. Jenomže teď už stejně není její. Může být ráda, že jí vůbec dovolili tu dožít, spousta lidí takové štěstí neměla. Ona ano – a teprve teď jí sem nasadili tu ženskou s dítětem. Cizí lidé budou šlapat po jejich koberecích, stát na místech, kde pořád viděla svého Františka, narušovat její klid a kdoví, možná taky ničit a krást.

Když se měla Iška nastěhovat, Emílie celou noc nespala. Určitě si nikdy nezvykne na přítomnost cizích lidí u sebe doma, dítě bude hlučné a ta ženská sprostá špindíra, která nechává v koupelně viset zaprané spodní prádlo. Porcelán v její sbírce je všechen v nebezpečí, to děcko ho bude vyndávat z cinkostnu a jeho matka mu to dovolí, protože jí na něm ani za mák nesejde. Co na tom, že se rozbije nějaký vzácný kousek, hlavně že bude od dítěte na pět minut klid. Všude se bude vznášet cizí pach, ze kterého se jí určitě udělá špatně.

Když se otevřely dveře, Emílie vstala od stolu a snažila se ovládnout ruce, aby se jí netřáslly.

„Tož tady vám ju vedu,“ zahlásila ode dveří domovnice Soukupová. Je to žena asi ve stejném věku jako Emilka, ale jako by byla každá z jiné planety. Ani za dlouhá léta v hlavním městě domovnice neopustila svůj neurčitý moravský přízvuk a na rozdíl od Emílie je hřmotná a hlučná. Má však ten správný třídní původ,

domovnice jsou vládkyněmi nové doby. Dřív by za větu dodala oslovení „milostivá paní“, to už teď neříká, ale na druhou stranu ani Emilku neoslovuje „soudružko“, taková opravdu není.

„Tady vám vedu nové podnájemníky,“ pošoupla Soukupová před sebe útlou mladou ženu držící v náruči chlapečka. „Zandite si pro ty loďáky dolů, já vám je tahat nebudu,“ houkla.

Mladá matka zčervenala úlekem, postavila kluka na zem a sklonila se k němu. „Počkej na mě tady, Josífku, hned budu zpátky.“

Emilka podvědomě očekávala, že děcko se rozbřečí, když mu maminka takhle zmizí na neznámém místě, ale kupodivu se tak nestalo. Chlapeček na ně hleděl obrovskýmá modrýmá očima a bylo vidět, že přemýšlí. Bylo to moc pěkné dítě a Emilka ucítila první puklinu v hradbě odporu, kterou si vybudovala.

Soukupová odešla a Emílie s chlapečkem osaměla.

„Pojď dál. Víš, že tady budete s maminkou bydlet?“ pozvala ho dovnitř. Nemůže přece nechat takhle malé dítě na chodbě.

„Vím. Ty tu, teto, taky bydlíš?“

Emilka se zachvěla. Dětský hlas byl roztomilý v nedokonale vyslovovaných hláskách, ale hlavně ji nikdo nikdy nenazval tetou s takovou samozřejmostí. Děti s manželem neměli, žili jen pro sebe. A od té doby, co její František zemřel, jako by jí ze života nezbylo zholá nic.

Z ní, která bývala před válkou duší společnosti, živá, oslňující a se spoustou přátel, je teď osamělá

poustevnice. Ale co si nahlává? Pravdivější označení by bylo zapšklá stará bába. Její muž byl vážený právník, měli peníze, známosti, ohromující společenský život, vždyť se znali i s Janem Masarykem! Teď sedí sama doma a mlčí, pozoruje smítka prachu tančící v paprscích světla, cítí se osaměle a uboze. Několikrát se zkusila sejít se starými známými, jít posedět do kavárny nebo k někomu na návštěvu. Ale s hrůzou zjistila, že poslouchá jen nářky a vzpomínání na staré dobré časy, a to ji ničilo. Starý svět byl dávno pryč a ten nový ji nezajímal.

Jenomže ten nový svět k ní teď vztahuje ruce a upírá na ni pohled vážných modrých očí.

„Teto, počebuju pomoc, spadl sem.“ Chlapeček sedí náhle zničehonic na zemi a vypadá, že sám se nezvedne. „Mám špatný nožičky, víš?“

Jeho matka udýchaně stoupá nahoru po schodech se dvěma kufry, ovšem loďáky to rozhodně nejsou, to Soukupová přehnalá. Jsou to dva kufry střední velikosti, do kterých se vešel celý Iščin a Josífkův majetek, a ještě v nich zbylo místo.

„Josítku, neobtěžuj paní.“ Iška polekaně pustila kufry a rychle vzala dítě do náruče. „Nezlobte se,“ neodvážila se zvednout oči ke staré ženě.

Emílie se chtěla automaticky usmát a říct, že rozhodně neobtěžuje, ale rychle se zarazila. Žádné sblížování s touhle cizinkou, musí si na ni dát pozor, nic o ní neví.

„Tohle bude váš pokoj,“ zavedla je do místnosti, kde nechala jen nejnutnější nábytek. Teď jí bylo trapně, od zbytku bytu se pokoj svou nově nabytou strohostí značně lišil, ale u mladé ženy vzbudil nadšení.

„Děkuju, moc děkuju. Podívej, Josífku, tady budeme spinkat.“

Pak si Emílie připadala jako vězeňkyně ve vlastním bytě. Podle zvuků se snažila odhadnout, jestli je ta ženská v kuchyni nebo v koupelně, protože se s ní nechtěla setkávat. Chtěla se jí vyhýbat, předstírat, že tu není, že je všechno jako dřív. Napínala uši, ale buď byla žena tak tichá, nebo usilovala o stejný postup.

Všechny snahy narušil večer chlapeček, když z kuchyně zavolal: „Teto, chceš kaši? Pojď se napapat! Já se napapám, umyju a půjdu spinkat. Teto? Slyšíš? Pojď, kašička je moc dobrá.“

Jak mohla Emílie takovému pozvání odolat? Jak dlouho to bylo, co ji někdo pozval na večeři, a ještě k tomu takový džentlmen?

Ta mladá žena jí s ostychem nabídla talíř obyčejné kaše. Neustále se omlouvala, že používá její kuchyň, a po jídle všechno okamžitě uklidila. Byla tichá a zdvořilá, velice nesmělá a plachá. Emilka zjistila, že vůbec nenaplnuje její chmurné představy, byla jejich pravým opakem.

Emílie večer usnula tak rychle jako už dlouho ne, ke spánku ji ukoľbalo tiché broukání, kterým Iška doprovázela mytí chlapečka, a zatím cizí a nezvyklé pachy, které se zanedlouho stanou domáckými. Vůně dětského tělíčka, rozpuštěného kousku másla na kaši a Iščiny masti na věčně popraskané ruce ze služby mumii.

„Ukaž se!“ nařídila Išce vedoucí a pečlivě si ji prohlédla. „My si tady všichni tykáme, však jsme soudruzi, ne?“ zasmála se pak. „Ale pozor, na kvalitu práce já jsem pes! Už jsi někde uklízela? Tak tady budeš uklízet stokrát pečlivěji, rozumíš?“

Iška bojácně kývla. Vedoucí byla silná žena s pronikavým pohledem, který z ní nespouštěla, skoro jako by ani nemrkala. Upřeně na ni hleděly i ostatní kolegyně, odhadovaly ji a zkoumaly. Iška se cítila nepříjemně, o to hůř, že ve vzduchu se vznášela směs odpuzivých smradů. Rozeznala formaldehyd smíšený s thymolem a líh. Spoustou lihu. Bylo to tady jako na shromáždění alkoholiků v pitevně, kteří vypili omylem ústní vodu. Iška si to ve zlomku vteřiny představila a tváří jí probleskl úsměv.

„No, vidím, že jsi veselá kopa. Ono tě to brzy přejde!“ zamračila se vedoucí. „Tady se netoleruje jediná chybička. Stačí, aby se tady objevila moucha, a je zle!“

Iška by si nejradši vrazila facku. Je snad pitomá? Copak je tu něco k smíchu? Ani náhodou. Stojí v místnosti v podzemí, celé vykachlíkované bílými dlaždicemi, a vedle je mrtvola, o kterou je potřeba se starat s péčí, jakou si naprostá většina živých v téhle zemi neumí představit ani ve snu. Už jí bylo řečeno, že bude denně lihem

drhnout každý centimetr těch dlaždic, kontrolovat i tu nejmenší známku jakéhokoliv života, tedy hmyzu, plísni a podobně. Život je tu zakázán, tady vládne smrt ve své nejčistší podobě.

Zatím samotnou mumii nespátřila, ale viděla, kolik lidí ji má na starost. Téměř stovka. Sto lidí se stará o mrtvolu, to je tedy něco... Sovětští experti, laborantky, uklízečky, strážníci, technici obsluhující složitá zařízení hlídající osvětlení, tlak a teplotu vzduchu, vlhkost... Tady dole to vypadá jako v nějaké ponorce, když člověk vidí tu spoustu budíků a nejrůznějších ukazatelů.

Vedoucí Išce předvedla šatny, strojovnu, velín, lékařský pokoj a sklad plný úklidových pomůcek, buničiny, lihu, ale i štůčků toho nejčistšího hedvábí v kvalitě, jaká byla k dostání naposledy před válkou. Na co soudruh Gottwald potřebuje hedvábí? V podzemí je vůbec celá řada zvláštních věcí, například v trezoru stojí na polici několik nádob, ve kterých je prý „soudruhův pajš... tedy vnitřní orgány“, jak ji poučila vedoucí. Iška z toho všeho má oči navrch hlavy, naštěstí nemá čas přemýšlet, je okamžitě zapřažena do práce, a tak uklízí jako divá, aby si zasloužila plat. Přes šest set korun, to je naprosto nevidaná částka, o které by se jí nikde ani nesnilo, vždyť takové peníze nemá skoro nikdo.

Teprve když šla po pracovní době domů, v hlavě se jí vyrojily vzpomínky na všechno, co doprovázelo Gottwaldovu smrt a pohřeb. Bylo to už víc než rok, co zemřel. Mauzoleum je otevřené teprve od prosince a ona sem nastupuje v dubnu, rok a měsíc po jeho smrti. Co

se asi stalo s její předchůdkyní? Odešla sama, nebo ji vyhodili? Je to děsivé místo, a ještě děsivější je nejprís-
nější disciplína, kterou je zde nutné dodržovat – vedoucí
ji s plamenným zrakem upozornila, že všechno je pod
dozorem sovětských soudruhů a Kremlu se neodporuje,
vždyť i knihy, do kterých se zapisuje každý úkon, jsou
nadepsány azbukou.

Iška si vybavila, jak zemřel Stalin a hned potom
Gottwald a všude mezi lidmi se vyrojila spousta doha-
dů a řečí. Ženské na mandlovně byly přesvědčené, že
Gottwalda v Moskvě otrávil. Kuncková dokonce tvrdila,
že to bylo omylem, protože měl dostat omlazující injekci
a místo toho dostal něco jiného.

„Kdepak, otrávil ho schválně.“

„Jo, říká se, že to tvrdí i jeho žena Marta. A ta to musí
vědět.“

„Ale jděte! Stalin s Gottwaldem vůbec neumřeli, jsou
někde schovaní,“ přišla s nečekaným závěrem Všetičko-
vá, ale úspěch s ním nesklidila.

Zato všechny starostlivě kývaly hlavami, když se od
některé z nich ozvalo, že zřejmě bude mobilizace a svě-
tová válka. „Na pohřbu byl oblečený v uniformě. A tu
on přece v životě nenosil! Nikdy! Takže vám říkám, že
je to znamení. Jako takový skrytý poselství, chápete?“

Ano, tenhle předpoklad zněl rozumně. Sice nikdo ne-
měl tušení, komu je to poselství určeno, ale na tom nezá-
leželo. I obyčejní lidé totiž uměli vyslat skrytá poselství.
Ve výloze řeznictví byl v den pohřbu Gottwaldův obraz
obložen špinavými ceníky a věncem nazelenalých pár-
ků, však z toho měl řezník hrozné potahovačky. Kdesi

zase v parku visel na provázku mrtvý pták a pod ním nápis *Takhle to dopadne s Klemou a Tondou ušatým*. A prý nějaká ženská jela vlakem a měla s sebou Ježíšův obraz zabalený do *Rudého práva* s podobiznou Gottwalda na přední straně. Jasná provokace, babka musela jít podat vysvětlení na stanici.

Iška vzdychla. Je to sice už rok, ale jako by to bylo včera. Vzpomněla si i na povinný poslech rozhlasu, kde několik hodin vysílali smuteční tryznu. To nevydržel poslouchat nikdo, něco tak nudného by mohli ordinovat jako léčbu nespavosti. Léčbu! No ano, málem by zapoměla, musí se stavit do lékárny pro Josífkovy léky. Těžko říct, jestli mají nějaký efekt, ale už jen to, že lékařka Išku vyslechla a byla ochotná napsat recept, pro ni bylo povzbuzením. A to, že má Josífkovi každý den ráno co dávat a může mu říct, že jsou to kouzelné pilulky, které mu určitě pomůžou, má pro ně oba význam.

V lékárně bylo dost lidí a musela si počkat. V hlavě se jí přehrával celý dnešní den spolu se vším, co bylo nutné ještě zařídit a sehnat, ale stejně si všimla, že na ni kouká nějaký muž, zatímco oba stáli ve frontě. Každou chvíli se ohlédl a neobratně předstíral, že si prohlíží vystavené lékovky a nápisy *Mléko jen převařené* a *Nepřecházej chřipku*, ale Iška tušila, že ho nezajímá nabádání ke zdraví, ale její osoba. Sklopila oči a soustředěně si prohlížela své střevice. Zatím je nechá jen podrazit, ale s takovou výplatou si bude moci brzy pořídit nové. Proč na ni ten chlap kouká? Ošila se. Je už dva roky vdova a ty dva roky byly plné smutku a starostí o Josífka. Neměla ani pomyslení na nějakou novou známost a čas už

vůbec ne. Konečně byl ten muž na řadě a přestal s tím zíráním. Iška mezitím vytáhla z kabelky recepty a už se o něj nezajímala.

K jejímu překvapení však klečel na chodníku před lékárnou, krabičky s léky se mu vysypaly z rozpárané tašky.

„Jsem to nešika, vidíte,“ sbíral z chodníku léky. Naštěstí se žádná lahvička nerozbila.

„Ukažte, ještě tady jedna,“ nemohla ho Iška nechat bez pomoci. Takhle zblízka docela hezky voněl. Ale čím? Voda po holení to nebyla, cítila nějakou známou, příjemnou vůni... Velmi příjemnou. Iška se lekla. Na co to myslí?

„Děkuji, děkuji,“ usmíval se vděčně ten muž. „Jak bych vám to oplatil?“

„Není třeba,“ pokrčila Iška rameny. „Stejně spěchám.“ Musela si přiznat, že představy, že jde někam s cizím mužem, se řádně polekala. A vůbec, má toho teď moc. Otočila se na podpatku a rychlým krokem odešla.

Doma sevřela Josífka do náručí a ptala se bytné, paní Emílie, jak to dnes všechno spolu zvládli.

„Co bychom to nezvládli,“ usmívala se Emílie. „Josífek si dokonce u oběda přidal! Podařilo se mi sehnat kousek libového hovězího, představ si! Dáš si k večeři, že ano?“

S úsměvem jí naložila talíř a pozorovala vděčnost v Iščině tváři. Ona sama byla taky vděčná, měly obě štěstí, že spolu nakonec tak dobře vycházejí. Počáteční nedůvěra je pryč a Emílie začala brát tuhle mladou ženu a její dítě jako svou vlastní rodinu. Výborně se doplňují – Iška

vydělává a ona sama se potýká s domácností. Ona, která mívala služku! Má vyměřený tak malý důchod, že by nevyžila, a o všechny uložené peníze přišla při měnové reformě. Přispívá v jejich malé domácnosti svou péčí, vždyť Iška by po pracovní době už v obchodech nesehnala nic, natož maso, na to se musí stát ve frontě! Z front zná Emilka taky půlku sousedství a všechny novinky a informace, o kterých se v novinách nepíše. Mají to pěkně rozdělené. A hlavně se konečně po dlouhé době necítí osamělá, ba naopak, je užitečná. Ráda se stará o Josífka, je to chytré a milé dítě. Jeho nemoc způsobuje, že je jiný než ostatní děti, ale on si díky tomu uvědomuje pocity druhých a umí se do nich vžít. To je v jeho věku nevídaná věc.

Po večeři jí Iška povykládala všechny ty neuvěřitelné věci, které dnes viděla, a to ještě ani nezahlédla samotnou mumii!

„Ale paní Emilko, nesmíte o ničem nikomu ani mluvit. To by mě nestálo jen místo, musela jsem podepsat takové papíry, že bych mohla do vězení, kdyby se něco vyneslo.“

„Neboj se, má milá. Já umím mlčet a je mi všechno jasné. Ale řeknu ti, tohle by mě ani ve snu nenapadlo,“ zakroutila bytná hlavou.

„Však mě taky ne. Nedovedete si představit, jak je tam všechno bláznivé. Kdyby nebylo těch peněz, v žádném případě bych tam nezůstala.“

„Ale ty peníze se hodí. S nimi se aspoň občas můžu pokusit sehnat něco pod rukou, jinak není k dostání nic. Devět let po válce, hrůza! Po té první bylo všechno

k dostání skoro hned. Hlavně že pohřeb a mauzoleum té tvé mumie stály prý miliardu,“ poškádlila Išku Emilka.

„Mojí?“ naoko se pohoršila Iška. „Jaképak mojí! Mumie je ve vlastnictví celého našeho lidu! A ta miliarda? To bude taky přehnané, však víte, co všechno lidi navykládají.“

Obě se smály, až se Josífek přišel podívat, co se děje tak legračního. Iška si ho vzala na klín a zasypala pusinkami. Emilka se na oba dívala a cítila, jak ji ten výjev hřeje u srdce a jaké má štěstí, že může pozorovat ten kouzelný obrázek, který spolu vytvářejí.

Druhý den v práci byl o poznání jednodušší. Iška se rychle zorientovala a věděla už, co má dělat, srdce jí tedy netlouklo jako zběsilé. Opatrně si prohlížela své spolupracovnice a pokoušela se je odhadnout. Budou to zřejmě všechno řádné soudružky, na vedoucí je to poznat hned, na laborantkách taky, ty patří k Bezpečnosti. Uklízečky, jako je ona, jsou o něco normálnější, ale je vidět, že se všechny navzájem dost hlídají, a hlavně střeží samy sebe, aby jim snad nedejbože něco neuklouzlo. Vše mají na povel sovětští experti, kteří se o mumii starají. Teď, když už je nabalzamovaná, se zrovna nepředřou, ale z Prahy se jim nechce, takže se dělají nepostradatelnými.

Technici, elektrikáři a strážní hodně kouří, je poznat, že jsou strašně nervózní. Pracovat tady znamená neustále balancovat na hraně průšvihů, nic se nesmí pokazit a všichni si toho jsou dobře vědomi.

Po práci si Iška umínila, že nepoletí hned domů, ale půjde se podívat nahoru do smuteční síně, kvůli komu nebo čemu tu vlastně uklízí. Musí na vlastní oči vidět mumii.

Ve smuteční síni byla zima, bylo tam jen patnáct stupňů. Iška se zimomřivě schoulila do baloňáku, protože byla ještě zpocená z usilovného drhnutí dlaždic. Bázlivě nahlédla na tělo spočívající ve vitríně, nasvícené systémem zářivek. Zkoumavě si mumii prohlížela. Je opravdová? Vypadá to, že ano a ani trochu se nerozpadá, navzdory všem řečem kolujícím mezi lidmi. Kůže je sice dost bledá, ale světla jsou seřízená dobře, nevypadá jako pokožka mrtvoly, jen jako někoho, kdo právě usnul.

Ano, vypadá jako spící Sněhurka, tady v sarkofágu pod sklem, v modré uniformě s rudou hvězdou na prsou osázenou rubíny, s rukama sepnutýma na bříše. Iška si stoupla na špičky, aby se podívala na ten hřebík, jímž je přibitá paruka, ale nic takového tam samozřejmě nebylo. Nemůže věřit všem řečem.

„To je, co?“ ozvalo se najednou z rohu. Iška sebou trhla, strašně se lekla. Kdyby to byl mužský hlas, snad by se i strachy počurala, protože by si myslela, že promluvil samotný Gottwald. Ale tohle byl naštěstí hlas ženský.

Hlavou jí běželo, že by měla nějak reagovat. Věta „To je, co?“ byla příliš neurčitá a mohla znamenat, že mluvčí je z nabalzamovaného Gottwalda nadšená, ale naopak i znechucená nebo jí to všechno může připadat směšné. Možná je to nějaká zkouška? Iška se tedy ztvářila zcela neutrálně a kývla.

„To je.“

Prohlédla si ženu, která na ni promluvila, a uvědomila si, že je to jedna z jejích kolegyně, další uklízečka. Černovlasá, ostříhaná skoro na krátko, se stuhou ve vlasech. Měla na sobě kalhoty a jarní plášť, docela elegantní. Hezky se na Išku usmívala a tvářila se spiklenecky.

„Hřebík tam není, taky jsem ho hledala. To jen lidi vykládají. Prý měl původně čepici, ale vždycky, když vyjížděl sem nahoru do smuteční síně nebo sjížděl dolů, tak se mu svezla do obličejce, proto má teď paruku.“

Iška zčervenala a otevřela pusou, aby něco řekla, ale místo toho se jen rozesmála. Kolegyně jí byla rázem sympatická. Představila se jako Tonča a ukázalo se, že mají společnou cestu z Vítkova dolů. Tonča toho věděla hodně o balzamacích. Všechny informace byly samozřejmě přísně tajné, ale od laborantek sem tam něco prosáklo. Celé Gottwaldovo tělo je prý namočené v tekutině v kombinéze, vyčuhují z ní jen ruce a hlava, které se musí ovlažovat speciálním roztokem, aby byly neustále zvlhčené. Proto je ve skladu tolik hedvábí, je sterilní a používají se tampony z něj vytvořené, snižuje se tak nebezpečí kontaminace.

„Ale počkej, jaké bude tóčo, až se bude dělat remont. Prý se každý rok a půl musí všechno nabalzamovat znovu. Oni ti balzamovači z Moskvy na všechny koukají svrchu a každý se jich příšerně bojí. Tolik vykouřených cigaret a klepajících se prstů jsem v životě neviděla. Bojí se jich všichni – strážníci, ale i ti nejvyšší funkcionáři. Úplně všichni! A strašně, to ti řeknu.“

Iška se zachvěla, ale nechtělo se jí myslet tak daleko do budoucna. S Josífkem si tomu odvykla, každý den

s ním byl jiný, nemohla myslet dopředu. Musí si vážit toho, co má. Rozloučila se s Tončou a spěchala domů, dnes má zpoždění. Přesto si stihla všimnout, že před lékárnou postává opět ten mladý muž ze včerejška. Kývl na ni a usmál se, chtěl s ní asi promluvit, ale Iška odmítavě zavrtěla hlavou. Dnes nemá čas, nemůže Emilku zneužívat, už tak se dost zdržela u mumie.

Přesto jí to nedalo, aby se na chvilku nepodivila nad tím, co ten člověk dělá skoro každý den v lékárně, když vypadá naprosto zdravě? Jen co však doma sevřela Josífka do náručí, hned ho pustila z hlavy.

Následující dny si byly podobné. Iška už znala všechny své kolegy a kolegyně a zahlédla i ruské experty, kteří sem pravidelně docházeli, aby provedli odborné pozorování a zápis. Moc času jim to nezabralo, přesto prý byli královsky placeni. Ty peníze byly ovšem daní za zodpovědnost. Kdyby se s „objektem zvláštního zájmu“, jak se tu Gottwaldově mumii korektně říkalo, cokoliv stalo, okamžitě by šli do vězení nebo spíš rovnou na popravu. Každý si je ale předcházeli – nechávali si dovážet speciální značku vodky a kaviár přímo z Moskvy, měli k dispozici řidiče s tatraplánem, zkrátka si v Československu žili jako páni.

Išce už otrnulo, koneckonců ona žádnou zvláštní zodpovědnost neměla, teď na ni doléhala spíš umrtvující jednotvárnost práce. Drhnout každý den celou pracovní dobu dlaždice lihem nebylo ani trochu zábavné. Pořád si musela opakovat, že to dělá kvůli penězům, ale začínala tušit, že žít jen mezi kachlíky, péčí o Josífka

a večerním dominem s Emilkou, než padne vysíleně do postele, bude k smrti ubíjející. Nepřispívalo k tomu ani to, že pořád nebylo nic k dostání, občas vypadl proud a pak byly s Emilkou při svíčkách a v zimě. Taky pořád pokračovaly politické procesy s nejrůznějšími zrádci, a že jich tedy bylo...

„Prý se zase vrátí potravinové lístky,“ oznámila Emilka sklesle. „Nebo se něco semele. Ženské v sousedství něco tuší a obvykle se nemylí.“

„Uvidíme,“ zahuhlala k smrti unavená Iška. Popuzeně si uvědomila, že jediným světlým bodem posledních dní bylo to, že se zase občas dala koupit pravá zrnková káva. Musela si uvědomit, že má být vděčná, že si ji vůbec mohou dovolit.

Zvykla si zajít se občas podívat do smuteční síle ke svému zesnulému chleboďarci. Nepřiznala by si to, ale bavilo ji pozorovat a poslouchat pro změnu jiné lidi. Střídaly se tu školní výpravy a oficiální delegace se zájezdy pracujících z venkova, kteří se ve veselých hloučcích obvykle ani netajili tím, jak jsou nadšeni z bezplatného výletu do Prahy. Však se kvůli nim taky upravovala otevírací doba mauzolea tak, aby stihli nějaké nákupy a večer divadlo nebo jinou zábavu.

K vypínání proudu docházelo častěji než kdy jindy, proto bylo občas slyšet, jak někdo tiše vyjádřil obavu, že kdyby proud vypadl zrovna teď, zůstali by tu všichni potmě s mrtvolou. Iška ovšem ví, že to se stát nemůže. V mauzoleu nikdy proud nevypadne, na to je neživotný „objekt zvláštního zájmu“ příliš důležitý. Proud pro živé lidi není, protože jsou obyčejní, ale pro

významného mrtvého bude vždycky. Jistí to záložní agregát.

Občas se našel i návštěvník, který skonu nejvyššího vůdce Gottwalda doopravdy litoval. Jednou se tu ukázal bezruký muž, kterému dokonce tekly nefalšované slzy.

„Soudruh Gottwald mi vrátil ruce!“ vykřikoval a okolo stojící se od něj bázlivě odtahovali, nespouštěli přitom zrak z jeho pahýlů.

„Chápete? Vrátil mi ruce! Jsem traktoristou v družstvu, protože soudruh Gottwald všechny vyzval slovy: Traktoristé, staňte se apoštoly nové socialistické vesnice! Tak jsem šel. Za Masaryka bych byl žebrákem, ale soudruh Gottwald mi vrátil ruce. Nezemřel, věčně žije! Jako Ježíš!“

Tohle už bylo na strážné moc, toho Ježíše zmiňovat neměl. Vyvedli ho ze smuteční síně, trochu s obtížemi, protože ho neměli za co chytit, a venku mu domluvili. Iška slyšela nějakého dalšího návštěvníka, zřejmě rovněž traktoristu, jak se podivuje, čím ten člověk řadí rychlost.

Uvědomila si, že už pomalu přestává vnímat všudy přítomný smrad chemikálií, ale to se týkalo jen jejího nosu. Tělo nepřestalo být ve střehu a svůj nesouhlas dávalo najevo ekzémem, který byl čím dál nepříjemnější. To Išku opět dovedlo do lékárny a ani ji nepřekvapilo, když viděla, že její starý známý se taky chystá dovnitř. Tentokrát se dali do řeči, nemohli přece na sebe jen tak mlčky zírat, když už se tu tolikrát potkali.

Iška se ale bála – bála se ho na cokoliv ptát ve strachu, že on se jí bude ptát taky. Nemohla přiznat, kde pracuje,

nechtěla mu proto o sobě nic říkat. Byl to zdvořilý a neosobní rozhovor, až dokud si její společník nevšiml, co kupuje.

„Mast na ekzém? Tu jsem taky zkoušel koupit mamince, moc jí nesesdla, ale snad vám bude vyhovovat. Já už toho vyzkoušel...“ naznačil tajuplně.

„To doufám,“ usmála se Iška zmateně. Takže její nový známý, který se představil jako Karel, má nemocnou maminku, a proto tak často chodí do lékárny? Neřekl to snad právě? To pro ni není dobrá zpráva. Znamená to, že ekzémy jsou úporná záležitost a zbavit se jich není jednoduché. Ovšem Karel vypadal potěšený, že se konečně seznámili, galantně jí přidržel dveře a ona takhle zblízka opět ucítila tu známou, příjemnou vůni.

Cestou domů se cítila rozpolcená. Karel jí byl sympatický, ale ona nevěděla, jestli se teď hodí, aby se s někým seznamovala. A taky si uvědomila, že si musí vymyslet nějakou historku o tom, kde pracuje, pro případ, že se jí na to někdo zeptá.

Doma hned chtěla vyzkoušet mast, jenomže nevábně páchla a Josífek se od ní pak odtahoval, což ji mrzelo. Celý den si ho neužila, teď se s ním chtěla pomazlit a on si zacpával nos.

„Smldí! Mámo, smldíš!“

Iška vzdychla. „Maminka byla celý den v práci, Josífk, a pak má z toho bebinko. Budu si to mazat, až půjdeš spinkat, dobře?“

„Dobře. Nechoď, mámo, požád do pláce,“ dožadoval se malý.

„Musím, abychom měli penízky, víš?“

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Gottwaldova mumie***.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.